

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

ויקרא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כב

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה
שנת השבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

הו"ח ר' יהושע ישראל ליב שיחי' סטארק,
ליום הולדתו, ז' אדר
הרה"ת ר' חיים אברהם שיחי' מינץ,
ליום הולדתו, י"ב אדר
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

נדפס ע"י ידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

אומר בכל יום באופן חדש ממש "פקד פקדתי אתכם", ומשיח צדקנו "עומד אחר כתלנו"⁹, והנה זה בא¹⁰, ויש להתכונן לקבל את פניו ע"י ההוספה בקיום התומצ, כפס"ד הרמב"ם¹¹ (בעל יום ההילולא דכ"ף טבת, מוצש"ק זה) שע"י "מצוה אחת, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

(משיחות ש"פ שמות, י"ט טבת תנש"א)

(9) שה"ש ב, ט.

(10) שם ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(11) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

טעם לענינו, שהמילה "קרבן" מרבה גם "עצים".

וכן יש להוסיף לכך, ולפחות "בדקות": הפסוק, והגורלות הפלנו על קרבן העצים" מדבר אודות "קרבן העצים" בה"א הידיעה, כיון שידוע מקודם שקיים קרבן עצים⁸, מספרת התורה שהוא הובא על ידי גורלות. כלומר: הבאת "קרבן עצים" היא תוצאה של לימוד זה בתורת כהנים ובגמרא ש"מתנדבין עצים". ואם כך, יוצא, שמביאים הוכחה מן התוצאה לגבי הגורם לה?

ב. עצים כקרבן בפני עצמו

לכאורה, ניתן היה להשיב על כך. וכדי להבין תירוץ זה, יש להקדים ולציין, שבנדבת העצים ייתכנו שני סוגים:

(א) נדבת עצים למערכה – עצים שהשתמשו בהם לצורך האש והמערכה על-גבי המזבח, שעליהם מקריבים את הקרבנות.

(ב) עצים שמוקרבים בעצמם על המזבח כקרבן בפני עצמו.

ולפי דעה זו, שדין זה של "מתנדבין עצים" אינו אמור לגבי נדבת עצים ללשכת עצי המערכה, אלא שניתן להביא עצים כקרבן בפני עצמו,

כשיטת רבי⁹, שחלים על העצים כל דיני הקרבנות: "טעונין מלח .. הגשה .. קמיצה .. עצים צריכים עצים". ולדעת הראב"ד¹⁰ סוברים גם רבנן שמקריבים את העצים על המזבח כקרבן בפני עצמו, וההבדל הוא רק בכך שלפי רבנן אין חלים על העצים דינים אלו, משום שאין הם קרבן גמור (כדעת רבי).

(8) ראה קושיית המג"ב במל"מ הל' שקלים פ"ד ה"ז (ד"ה טוב): אך קשה דהתם מיתתי מקרא כו'. וראה שער המלך שם. שירי קרבן לירושלמי שקלים רפ"ד. ועוד.

(9) מנחות כ, ב. שם קו, ב. וראה תוספתא שקלים פ"ג, ג.

(10) בפרושו לתו"כ פרשתנו כאן. וראה גם ק"א כאן. וכן משמע דעת הריטב"א תענית כו, א (בשם י"א) – כי דוחק לומר שמפרש שם רק אליבא דרבי (משא"כ בפרש"י תענית יב, א ד"ה שיו"ט, שמפורש "טעונין קמיצה כו"). וראה לקו"ש ח"ז שם הערה 34, 57.

א. "קרבן מנחה" – גם עצים:

מן הפסוק¹, ונפש כי תקריב קרבן מנחה... – ואין נאמר "כי תקריב מנחה"² – לומדים ב,תורת כהנים³, שאפשר לנדר, כקרבן בפני עצמו, גם לבונה, יין ושמן, הבאים ביחד עם הקרבן, וכן עצים.

יש להבין: מובן, שהמילה "קרבן" יכולה לרבות הבאת לבונה וכן יין או שמן כקרבן בפני עצמו, כיון שבין כך ובין כך הם מובאים כחלק מקרבן, גם מהם מורכב הקרבן, ולפיכך חלה עליהם קדושת – והשם – "קרבן".

אך כיצד ניתן לרבות מהמילה "קרבן" גם (נדבת) "עצים", אשר אינם חלק מן הקרבן?⁴

נאמר בגמרא⁵: "קרבן, מלמד שמתנדבין עצים .. וכן הוא אומר⁶ והגורלות הפלנו על קרבן העצים". ומפרש רש"י: "וכן הוא אומר – דעצים קרבן מקרו" (= קראו)⁷. כלומר: כיון שמוצאים בתורה "עצים קרבן מקרו" יכולה המילה "קרבן" לרבות עצים.

אך זו היא רק הוכחה – שמוצאים פסוק שבו "עצים קרבן מקרו". אך עדיין דרוש הטעם: מדוע נקראים "עצים" בשם "קרבן", ולכן הם יכולים להיכלל בביטוי "תקריב קרבן"? והרי הם רק "הכשר מצוה", כדי שהקרבן יוכל להישרף, יש צורך בעצים ובאש.

ואילו היה כתוב במקום אחר כלשהו, ש"עצים" מובאים כחלק של קרבן, היה זה

(1) פרשתנו ב, א. – בכוכ"כ ענינים שנתבאר לקמן בפנים (בענין קרבן העצים) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 25 ואילך. וש"נ.

(2) ראה פ"י הראב"ד, ר"ש משאנך וק"א בתו"כ עה"פ. וראה מלבי"ם כאן.

(3) עה"פ.

(4) בראב"ד (וק"א) לתו"כ פרשתנו, לדעת רבי יין ולבונה כו'. לא איקרו קרבן אלא שמצינו אותם קרבין עם הקרבנות" (ולכן כשבאים בפ"ע אין טעונין מלח כו'), משא"כ עצים, אינהו גופייהו איקרו קרבין" (ע"ש). אבל מובן שזהו רק מחמת הלימוד שזהו בכלל "קרבן", משא"כ קודם (בלי) הלימוד מובן שיון ולבונה שייכים יותר לקרבן מעצים. וראה גם הלשון במדרש הגדול פרשתנו עה"פ: לבונה בפ"ע .. יין .. שמן .. ואפילו עצים.

(5) מנחות כ, ב; קו, ב – הובא במפרשים הנ"ל.

(6) נחמ"י י, לה.

(7) בפרש"י שם קו, ב: איקרו קרבן.

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
 האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

י.ב.

לפי כל הסימנים שבדברי חז"ל עומדים אנו בסוף זמן הגלות, לאחר שכבר "כלו כל הקיצין"¹, וכבר עשו תשובה, ובלשונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (לפני עשרות שנים) שכבר סיימו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"², ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו³.

* * *

גם לאחר קושי ואריכות הגלות האחרון במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה (שלא בערך לגלות מצרים במשך מאתיים ועשר שנה) – מציאותם של "בני ישראל" היא בעצם למעלה מגלות, וכל רגע נוסף שנמצאים בגלות ה"ז באופן ד"הבאים מצרימה"⁴, "כאילו אותו יום נכנסו למצרים"⁵, ועומדים הם בתוקף האמונה והבטחון שתיכף ומיד יקיים הקב"ה הבטחתו "פקד פקדתי אתכם"⁶ בגאולה האמיתית והשלימה, ובפרט כששומעים ממשה רבינו שבדורנו⁷, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, ועאכו"כ לאחר שישנה גם השלימות דארבעים שנה, "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁸, ועומדים בשנת ה"א (ה'תשנ"א), ר"ת (ה' תהא שנת) נפלאות אראנו.

ולכן, יש לעודד ולחזק את רוחם של בני ע"י ההכרזה שהקב"ה

- 1) סנהדרין צו, ב.
- 2) שיחת שמה"ת תרפ"ט.
- 3) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.
- 4) שמות א, א.
- 5) שמו"ר ריש פרשתנו (פ"א, ד). תנחומא שם ג.
- 6) שמות ג, טז.
- 7) ראה ב"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה זח"ג רעג, א. תקו"ז ת"ס (קיב, רע"א. קיד, רע"א). תניא פמ"ד. שם אגה"ק ביאור לסי' ז' בסופו.
- 8) תבוא כט, ג.

לקוטי

ויקרא

שיחות

הם כהקרבן קרבן, והרי, לכאורה, הם רק מכשירי קרבן¹⁶, כדלעיל – כדי להקריב קרבן יש צורך באש המזבח הבאה על ידי העצים.

ד. זמן עצי כהנים והעם

לגבי הענין של נדבת העצים, אנו מוצאים דבר פלא:

במשנה¹⁷ מנייות תשע התקופות של "עצי הכהנים והעם", כפי שמוסבר בגמרא¹⁸: "כשעלו בני הגולה לא מצאו עצים בלשכה", ומשפחות מסיימות נדבו עצים למערכה – ולכן תקנו, קבעו, שבכל שנה ושנה יביאו משפחות אלו את העצים באותו יום שבו הן הביאו עצים בפעם הראשונה, וביום זה משתמשים בעצים של משפחה זו, אפילו לשכה מלאה עצים".

תקופות העצים הן ימי חג למשפחות אלו, ואסורין בו בהספד ובתענית ובעשיית מלאכה¹⁸, עד אשר, כפי שמוסבר בגמרא¹⁹, דוחה יום טוב זה אפילו את תענית תשעה באב (נדחה).

ולכאורה: מדוע נדבת העצים היא שמחה רבה כל כך, עד אשר היא דוחה את צום תשעה באב (הנדחה)²⁰?

יש מפרשים מה"אחרונים²¹ המסבירים, שהסיבה לשמחה אינה רק משום נדבת העצים למערכה כשלעצמה, אלא משום שבאותו יום נהגו להביא גם "עולות נדבה"²², ולפי ההלכה²³ יום שמביאים קרבן הוא יום טוב.

ולפי זה, ניתן היה, לכאורה, לתרץ: הפסוק, והגורלות הפלנו על קרבן העצים" מדבר אודות נדבת העצים למערכה¹¹, שהרי הסיבה ל"גורלות" היתה, כמסופר בגמרא¹², ש"לא מצאו עצים בלשכה" והמשפחות נדבו עצמם למערכה (כדלהלן בסעיף ד). וכיון שהתורה מכנה את נדבת העצים למערכה בשם "קרבן", מובן מכך, שגם עצי המערכה הם חלק מן ה"קרבן", ולכן המילה "קרבן" יכולה לרבות עצים, שאפשר להביאם גם כקרבן בפני עצמו על המזבח.

אך [בנוסף לכך, שאם סוברים שניתן להקריב עצים על המזבח כקרבן בפני עצמו, הרי סביר לומר, שהביטוי "והגורלות... קרבן העצים" אינו מכוון רק כלפי נדבת העצים למערכה, אלא שהמשפחות הביאו מן העצים שנדבו גם קרבן עצים על המזבח, כמפורש בריב"א¹³ – הרי]

לפי הדעה, שהדין של "מתנדבין עצים", לדעת רבנו, בא ללמד ש"אותן גזירין קריבין להכשר הקרבנות על המערכה"¹⁴, יוצא, שהדין של "מתנדבין עצים" עוסק באותו ענין של "והגורלות הפלנו על קרבן העצים", ואם כך, שבה הקושיה למקומה.

ג. עצים כקרבן – לפי הסברה

הכרחי אפוא לומר, שהסיבה העיקרית לכך שהמילה "קרבן" מרבה את העצים, היא מתוך סברה הגיונית: כיון שעצי המערכה נשרפים על המזבח ביחד עם הקרבן, הרי הם חלק מן הקרבן¹⁵. אך לצורך הוכחה נוספת מצטטת הגמרא את הפסוק ומקדימה "וכן הוא אומר", ובפסוק זה מוסבת המילה "קרבן" במפורש לגבי העצים.

אך יש להביין: כיצד ההגיון שעצי המערכה

16) לשון הירושלמי במקומות שבהערה 14. וראה לקו"ש שם הערה 48.
17) תענית כו, א.
18) רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ו ה"ט. וכ"ה בתוספתא תענית פ"ג, ו (בהספד ובתענית). וראה ירושלמי פסחים פ"ד ה"א. חגיגה פ"ב ה"ד.
19) תענית יב, א. תוספתא תענית שם. ירושלמי שקלים (מגילה ותענית) שם.
20) וראה גבורת ארי (תענית שם) שקו"ט איך דחי "זו"ט שלנו" (דרבנן) תענית מדברי קבלה. וראה מג"א סתקנ"ט סקו"א. ועוד.
21) משנה למלך הל' כלי המקדש שם. אבל ראה מפרשי הירושלמי שם. ועוד.
22) כמ"ש הרמב"ם – פיה"מ תענית פ"ד מ"ה. הל' כלי המקדש שם.
23) ראה תוס' פסחים רפ"ד. ירושלמי פסחים שם. הובא ג"כ במפרשי הירושלמי שקלים שם. ועוד.

אך עדיין אין ברור: אמנם, החג בפועל הוא משום עולות הנדבה, אך הגורם לעצם הבאת עולות הנדבה ביום זה הוא היותו יום נדבת העצים.

יותר מכך: דחיית תענית תשעה באב (נדחה) אינה משום הקרבת עולות הנדבה כשולעצמן, שהרי ביום שחייבים לצום לא התירו הבאת עולת נדבה סתם ועל ידי כך לדחות תענית, אלא משום שנדבת העצים הביאה לידי קביעות, שביום זה מקריבים עולות נדבה, ולכן נדחית התענית.

ודרוש הסבר: במה חשובה כל כך נדבת העצים, שבעבודה נקבעו ימים טובים של „זמן עצי כהנים והעם“, עד כדי כך שנדחית תענית תשעה באב (נדחה)?

ה. השמחה בכריתת העצים למערכה

בנוסף לשמחה שהיתה בעת נדבת העצים, היתה שמחה גם בעת כריתת העצים.

כדברי הגמרא²⁴, שאחד הטעמים לשמחה של חמשה עשר באב הוא, משום שזוהו „יום שפסקו מלכרות עצים למערכה“, וכמבואר בדברי ה„ראשונים“²⁵, שהשמחה היא על כך ש„באותו יום היו משלימין (ומסיימין)²⁶ מצוה גדולה כזאת“.

ודוקא זוהי הסיבה לשמחה הגדולה ביותר של חמשה עשר באב²⁷, עד אשר, כדברי המשנה²⁸, „לא היו ימים טובים בישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים“. וכפי שמוכן מהסברו של המהרש"א²⁹, ששני הדברים שמציינת המשנה בקשר לשמחה וליום טוב – „ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש“ – קשורים לשני הימים הללו של חמשה עשר באב ויום הכפורים: ב„מתן תורה“ הכוונה היא, כפירוש

(24) תענית לא, א.

(25) רשב"ם ב"ב קכא, ב. נמוק"ש שם. וראה תויו"ט סוף תענית. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 48 ואילך.

(26) כ"ה ברשב"ם שבע"י (וכן בנמוק"י הנ"ל).

(27) נוסף לזה שמשמע שזוהו הטעם העיקרי (ראה לקו"ש שם ע' 48, 53).

(28) שם כו, ב.

(29) בחדא"ג תענית שם.

רש"י³⁰, ל„יום הכפורים שניתנו בו לוחות האחרונות“, ובית המקדש – „אחמשה עשר באב קאי, (= אמור לגבי חמשה עשר באב) שטעמי שמחתו .. תלויים בבנין המקדש“ –

אשר הדבר היחיד שבו מתבטא קשר גלוי בין ט"ו באב לבין בנין המקדש הוא³¹ היותו „יום שפסקו מלכרות עצים למערכת“ שבמקדש³².

וגם לגבי שמחה זו אין מובן: אמנם, כריתת העצים למערכה היא „מצוה גדולה“³³, אך זהו לכאורה רק הכשר מצוה, זהו רק טפל לעיקר, שהוא הקרבת הקרבנות על גבי המזבח³⁴.

וכיצד ייתכן שדוקא כריתת העצים היא חשובה כל כך, עד אשר היא „יוצרת“ יום טוב שהוא גדול מכל החגים האחרים, בעוד אשר הקרבת הקרבנות עצמם אינה גורמת ליום טוב ושמחה גדולה כזאת?

ו. הקרבת העצים – מהות הקרבנות

ויש לומר, שהסבר לכך הוא:

ידוע הסבר הרמב"ן³⁵ אודות הקרבנות, שהמביא קרבן צריך להרהר באותה עת ששריפת הקרב והכליות והכרעיים של הקרבן, וזריקת הדם על המזבח, נעשות משום ש„ראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה .. דמו תחת דמו נפש תחת נפש...“.

תכלית הקרבן היא, שהאדם יקריב את עצמו לקדוש-ברוך-הוא. אך הקדוש-ברוך-הוא עשה חסד עם ה„אדם כי יקריב“, והחליף

(30) במשנה שם. וראה בגמ' שם ל, ב.

(31) ואולי גם הא „שביטל הושע כו' שלא יעלו ישראל לרגל“ (שם ל, סע"ב. וראה לקו"ש שם הערה 62). אבל אינו דומה לכריתת עצים למערכה המכשיר את עבודת הקרבנות שהיא מטרת הבית (רמב"ם ריש הל' בית הבחירה (אבל ראה שם: וחוגגין אליו ג' פעמים). וראה בארוכה לקו"ש שם ע' 54 ואילך ובהערה 70).

(32) ראה גם אוצר בלום לע"י תענית שם (במשנה).

(33) ראה לקו"ש שם בארוכה ביאור בגודל המצוה.

(34) להעיר ממשנת בלקו"ש שם (ע' 55 והערה 72) ש"ל שאי"ז הכשר לבד. ע"ש. אבל מובן, שלגבי הקרבנות

הקרבנות ממש אי"ז רק הכשר.

(35) פרשתנו א, ט.

* * *

בימינו אלה, שמאז כלה חמתו בביהמ"ק, ולאחרי „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“⁸, ולאחרי כל הגזירות והשמדות ר"ל ור"ל שסבלו בנ"י באריכות וקושי הגלות האחרון, ובפרט גזירת השואה בדור האחרון, בודאי נעשה הצירוף והזיכוכך בשלימות, „די והותר“ – נעשה הענין ד„סמך מלך בבל“⁹ אך ורק באופן של טוב הנראה והנגלה לעיני בשר, ובלשון חז"ל¹⁰ שהקב"ה אומר לישראל „בני אל תתייראו, כל מה שעשית¹¹ לא עשיתי אלא בשבילכם .. הגיע זמן גאולתכם!“

ובדורנו זה (ובפרט בשנה זו, „הי' תהא שנת נפלאות אראנו“) צריכה להיות עיקר ההדגשה .. בהענין ד„סומך נופלים“, לחזק ולעודד את רוחם של בנ"י .. כולל ובמיוחד – החיזוק והעידוד ע"י האמונה בביאת המשיח ובטחון גמור ש„הנה זה (משיח צדקנו) בא“¹², וההוספה בהכנה לביאתו ע"י התשובה וקיום התומ"צ, ובלשון ההכרזה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: „לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה“¹³, „שובה ישראל עד ה' אלקיך, והכן עצמך ובני ביתך לקבל פני משיח צדקנו הבא בקרוב ממש“¹⁴.

(משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) תנשא"א)

(8) תניא רפ"ז.

(9) יחזקאל כד, ב.

(10) יל"ש ישע"י רמז תצט.

(11) כולל גם הפעולה דמלך בבל שאינו אלא כגרון ביד החוצב בו.

(12) שה"ש ב, ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(13) אג"ק שלו ח"ה ס"ע שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ועוד.

(14) „היום יום“ – ט"ו טבת.

הוספה בשורת הגאולה

יא.

מצינו בגדעון ש"בימיו¹ היו ישראל בצרה והי' הקב"ה מבקש אדם שילמד עליהם זכות. . . כיון שנמצא זכות בגדעון שלמד עליהם זכות, מיד נגלה אליו המלאך, שנאמר וירא אליו מלאך ה' ויאמר לו לך בכחך זה, בכח זכות שלמדת על בני", "אמר הקב"ה, יש בך כח ללמד סניגוריא על ישראל, בזכותך הם נגאלים"².

. . . הלימוד זכות בנוגע לקירוב וזירוז הגאולה – שכיון שכבר "כלו כל הקיצין"³, עוד בזמן הגמרא, ועאכו"כ לאחר אריכות וקושי הגלות במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה ועדיין לא בא . . . ובנוגע לתשובה («אין הדבר תלוי אלא בתשובה»⁴) – כבר עשו תשובה, שהרי אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה (לא רק פעם אחת, אלא) כמה פעמים במשך ימי חייו, שע"ז נעשה "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁴ מרשע גמור צדיק גמור, כפס"ד הגמרא⁵ שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק (גמור)⁶ אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה" – הרי בודאי ובודאי שמשיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד ממש, אשר, כדאי הוא לימוד זכות זה לגאול את ישראל, ובפרט שנוסף על הלימוד זכות, ה"ז גם פס"ד של כו"כ רבנים ומורייהוראה בישראל, וכיון שהתורה "לא בשמים היא"⁷, הרי, פס"ד זה בב"ד של מטה מחייב כביכול ומזכה גם את ב"ד של מעלה, וכן יקום!

- 1) תנחומא שופטים ד.
- 2) יל"ש שופטים רמז סב.
- 3) סנהדרין צז, ב.
- 4) זח"א קכט, סע"א.
- 5) קידושין מט, ב. רמב"ם הל' אישות פ"ח ה"ה. טשו"ע אה"ע סל"ח סל"א.
- 6) ע"פ גירסת האור זרוע סק"ב.
- 7) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

לקוטי

ויקרא

שיחות

את ההקרבה הגשמית בהקרבה הבהמה וכו'³⁶, אך ההקרבה צריכה לעוררו להקריב את נפשו, ברוחניות, אל הקדוש־ברוך־הוא.

ולפי זה ניתן לבאר את הרמז הטמון בפרט שכל קרבן על המזבח נשרף יחד עם עצי המערכה:

הקרבת נחלקים לסוגים שונים, ולכל סוג הלכות המיוחדות לו לגבי אופן הקרבתו על המזבח. ולפי ביאור הרמב"ן שהוזכר לעיל מובן, שלכל סוג קרבן יש דינים מיוחדים משום שדוקא הם מתאימים לתכליתו של קרבן זה – מה צריך קרבן זה לעורר באדם המקריב, איזה "חלק" מ"עצמו" צריך האדם להקריב לקדוש־ברוך־הוא, בהתאם לגורם של קרבן זה – כפרה על חטא, נדבה, וכדומה.

וכפי שמוכח מפירוש הרמב"ן עצמו, שגם הפעולות הכלליות שהוא מונה – "שריפת הקרב... וזריקת הדם" – אינן מתבצעות בכל הקרבנות. בקרבן מנחה, לדוגמא, אין קיימים פרטים אלו, המנחה אינה קשורה לקרב וכדומה, ולדם של האדם המקריב.

אך מצד שני, הבסיס של כל הקרבנות הוא, שהאדם צריך להקריב את עצמו לקדוש־ברוך־הוא. כלומר, בראש ובראשונה צריכה להיות באדם הנכונות הכללית למסור את נפשו לקדוש־ברוך־הוא, בלי לתלות בחלק או בפרטים מסויימים של האדם, אלא "הקרבה" של עצם נפשו, של כל מהותו.

אלא שבכל סוג קרבן מתבטאת "הקרבה" זו של עצם נפשו למעשה בפרטים שונים של האדם.

וזהו המשמעות של עצי המערכה הנשרפים על המזבח ביחד עם כל קרבן – זוהי ה"תמורה" של ה"הקרבה" המשותפת והכללית של האדם המקריב לקדוש־ברוך־הוא, הנדרשת בכל קרבן.

בכך מובן מדוע נרמז הדבר דוקא על ידי העצים, כי "האדם עץ השדה"³⁷. כלומר, "עץ" אינו מבטא רק חלק מסויימים או פרט של האדם, אלא את האדם כולו.

וכמוסבר בהרחבה במקום אחר³⁸, שדוקא ב"צומח" (עץ) שבאדם מתבטאת פנימיות הנפש, כפי שעץ מחובר תמיד לשרשו ולמקורו. וזהו הסיבה הפנימית לכך שנדבת העצים גרמה לשמחה וליום טוב גדול יותר מאשר הקרבת הקרבנות – משום שעצי המערכה אינם רק פרט טפל בקרבן (רק הכשר מצוה), אלא להיפך: זהו היסוד והכלל של ענין הקרבנות.

ז. מסירות נפש מושלמת דוקא בקרבן העצים

אחד ההבדלים שבין ה"הקרבה הכללית" של האדם, המתבטאת בשריפת עצי המערכה, לבין ה"הקרבה הפרטית" בהתאם לפרטי הקרבן שמביא האדם, הוא:

כאשר עוסק האדם ב"הקרבה" של כוח מסויים אחד – חלק ממציאיותו, אין ביכולתו ל"השתחרר" לגמרי מעצמו, התבטלותו ומסירות נפשו "מלובשת" בכוח המסויים הזה, בנוסף לקיומם של הכחות האחרים.

והדבר מאפיל על התבטלותו ומסירות הנפש שלו.

אך כאשר מקריב האדם "הקרבה כללית" – הוא מתמסר לחלוטין אל הקדוש־ברוך־הוא – הרי אין מה שיכסה את מסירות הנפש שלו, כי הוא שרוי בהתבטלות כללית כלפי הקדוש־ברוך־הוא. זוהי התמסרות הנעלית מכל חישובים שכליים או רגשיים, ואפילו שכל ורגש של קדושה, וכדומה³⁹.

וזהו הסיבה לכך שה"עצים" שבכל קרבן אינם מובאים כחלק מהקרבן עצמו, אלא כדבר נפרד, כהכשר לקרבן

– וכן לגבי השמחה של זמן עצי כהנים והעם, שהיא באופן הרוחה תשעה באב (נדחה), שהגורם לה איננו עצם הקרבת הקרבנות, עולות הנדבה, או – כדעת הריטב"א – קרבן העצים, שהקריבו על המזבח בקרבן, אלא הגורם הוא דוקא עצם נדבת העצים למערכה, כדלעיל בסעיף ד' –

38) ראה בארוכה לקו"ש שם ע' 116 ואילך.
39) ראה סה"מ תרנ"ט ע' כג ואילך. לקו"ש [המתורגם] ח"כ ע' 195 ואילך. ועוד.

36) ראה פרש"י וירא כב, יג ד"ה תחת בנו (מב"ר פנ"ו, ט).
37) שופטים כ, יט. וראה תענית ז, א.

כי ההוכחה למסירות נפש מושלמת היא בהתמסרות למכשירי קרבן (או מצוה)⁴⁰:

כאשר יהודי מביא קרבן על המזבח, ואפילו קרבן העולה כליל⁴¹ ומציאותו מתבטלת, עלול המקריב לחשוב, שאמנם כאן למטה בטילה מציאותו, אך הוא מביא לידי „ריח ניחוח לה” – נחת רוח לפני שאמרת ונעשה רצוני⁴².

ואילו לגבי עצי המערכה אין אנו מוצאים שעל ידי שריפתם וכליונם על המזבח נגרם „ריח ניחוח לה”, ויחד עם זאת בשריפתם בטילה מציאותם לחלוטין, ואין בכך תחושה של מציאות עצמית, ותחושה שהם מביאים לידי „ריח ניחוח לה”.

והנכונות להתמסר לפעולה כזאת היא ההוכחה להתבטלות ומסירות נפש מושלמת – קרבן לה’.

ה. כריתת העצים – התמסרות מוחלטת לה’

אך לאחר כל זאת, הרי אפילו בנדבת העצים עדיין אין הוכחה מושלמת להתמסרות המוחלטת אל הקדוש-ברוך-הוא.

אמנם, אין לאדם תחושה שהוא פעול, אך בכל זאת, יש לו תחושת סיפוק מכך שהעצים התקדשו וניתן להקריב על ידם קרבן על המזבח.

הדרגה הנעלית ביותר של „אדם כי יקריב... להו” ללא עירוב של שום תחושה עצמית, מתבטאת בכריתת העצים למערכה – כאשר כורתים את העצים ביער, לפני הקדשתם לגובר בבית המקדש.

כפי שמודגש במיוחד לגבי המשפחות שהביאו עצים לאחד חמשה עשר באב – [בעשרים באב בני פחת מואב בן יהודה, בעשרים באלול...]⁴³. שהרי, מצד אחד, הם היו צריכים לכוות את העצים לא יאחר

(40) ראה גם לקו”ש [המתורגם] ח”ו ע’ 410 ואילך.
(41) ולהעיר שגם בעולה (משא”כ כפרים הנשרפים וכו’) נשאר העור וניתן לכהן (צו ז, ח. זבחם קג, ב), משא”כ אפר העצים וכו’ – דאפר הוא מציאות אחרת חדשה (ראה תוד”ה אין (פסחים כט, סע”א). ח’ הרשב”א לקידושין (נ, ב). ועיין אגה”ק ט”ו).
(42) פרשתנו שם ובפרש”י.
(43) משנתנו תענית כו, סע”א.

מחמשה עשר באב (כי לאחר מכן הם פסולים למערכה)⁴⁴, אך מצד שני, הם לא יכלו להביאם ולהקדישם מיד, כי אז הם היו כבר אז שייכים להקדש, וכל היכא דאיתא, כי גזא דרחמנא איתא⁴⁴ (= בכל מקום שהם נמצאים בו הם שייכים לקדוש-ברוך-הוא), כך שבעשרים באב וכדומה לא היו העצים שלהם והם לא היו יכולים לנדבם ולהביאם באותו היום.

ויוצא, אפוא, שבכל הימים שבין כריתת העצים לבין נדבתם היו העצים אצלם עצי חול⁴⁵.

ובכך מובן, שבפעולת ההכנה של כריתת העצים⁴⁵, שאז אין הקדושה ניכרת – זוהי התמסרות מושלמת לקדוש-ברוך-הוא באופן של התבטלות מוחלטת, כאשר האדם אינו חושב כלל על עצמו ועל פעליו, אלא עושה רק את רצון ה’.

ומכאן נובעת החשיבות הרבה של חמשה עשר באב, עד כדי כך ש,לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים – שמחת חמשה עשר באב היא כיום הכפורים, „אחת בשנה”⁴⁶, כאשר מתגלית אצל כל יהודי דרגת ה„אחת” שבנפשו, בחינת „יחידה”⁴⁷. כי שמחתו של היהודי בכריתת העצים למערכה, כאשר הם עדיין נשארים ברשותו כעצי חול, נובעת מדרגת ה„יחידה” שבנפשו, שכל מהותה היא „יחידה ליחוד”⁴⁸.

ט. שלושת סוגי הנות כנגד שלושת אופני ה„עצים”

לפי זה ניתן לבאר גם את הקשר שבין תיאור השמחה, המובא בסוף מסכת תענית, לבין מהותו של יום חמשה עשר באב:

נאמר במשנה²⁸ ב”ו באב וכיום הכפורים „בנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים ומה היו אומרות, בחור שא נא עיניך...”, ומפורט

(44) ר”ה ו, א. חולין קלט, א.
(45) להעיר מל’ הידוע (לקו”ת שלח מ, א). וראה מו”נ ח”ג פנ”א בהערה) אילו נצטווה לחטוב עצים.
(46) ס”פ תצוה. אחרי טו, לד.
(47) ראה תוד”ה עד אחת – מנחות יח, א.
(48) הושענות דיום שלישי.

בברייתא⁴⁹, שהיו שלושה סוגים של בנות ישראל: „ויפיות שבהן מה היו אומרות, תנו עיניכם ליופי, שאין האשה⁵⁰ אלא ליופי, מיוחסות שבהן היו אומרות, תנו עיניכם במשפחה לפי שאין האשה⁵⁰ אלא לבנים, מכוונות שבהן מה היו אומרות, קחו מקחכם לשם שמים”⁵¹.

ויש לומר, ששלושה סוגים אלו הם כנגד שלושת האופנים הללו של ענין ה„עצים”.

יש עצים המובאים בעצמם כקרבן בנפרד על המזבח, וכנגד זה מצוי הסוג הראשון של הבנות – ה„ויפיות”, שהרי יופי⁵² הוא מעלה של האדם עצמו.

לאחר מכן ישנם עצי המערכה, שמנדבים ומביאים אותם אל הלשכה – זמן עצי הכהנים והעם. כנגדם ישנן ה„מיוחסות”, שהרי מעלת היחוס קשורה בעיקר לבנים – „אין האשה אלא לבנים”, וכפי שמבאר רש”י: „אם בניך יהיו מיוחסין הכל קופצין עליהם...”, בדומה לעצי המערכה שהם הכשרה לקרבן אחר.

וכריתת העצים למערכה, בהיותם חול ואינם קשורים לקודש – דומה ל„מכוונות” שבהן „שאין בהן מעלות גליות. אך מצד שני, דוקא

(49) בסיום המס’. – השינויים בין לשון המשנה ולשון הברייתא נתבארו בארוכה בלקו”ש [המתורגם] ח”ט ע’ 86 ואילך. וראה גם לקו”ש ח”ט ע’ 261 ואילך.
(50) כ”ה בגמ’ לפנינו. ובע”י (ודק”ס): אשה. וכ”ה בכתובות נט, ב.
(51) כ”ה הגירסא בע”י. ובגמ’ לפנינו: לשום.
(52) היינו מצות כמפורש בשהש”ר (פ”ו, ז): מה יפית במצות.

אצל ה„מכוונות” מורגשת המעלה של „קחו מקחכם לשם שמים” – לא האדם לעצמו, אלא רק לפי רצון ה’, כאמור לפני כן, שדוקא בכריתת העצים למערכה מתבטאת המסירות לפעול „לשם שמים” ללא כל תחושה של ישות עצמית.

י. ההוראה: קירוב הזולת לה’

וזהו ההוראה הנלמדת בעבודתו הרוחנית של כל אחד ואחד:

יש הסוברים, שהשמחה בעבודת ה’ היא דוקא כאשר „הופכים עולמות” – לומדים את כל התורה כולה וכדומה.

אך כאשר פועלים בסיוע ליהודי אחד להתקרב לה’, הרי אז „לשמחה – ובפרט שמחה גדולה – מה זו עושה”⁵³ –

אלא, ההוראה הנלמדת היא: אמנם, אילו היתה ליהודי אפשרות לפעול יותר למען שלימותו העצמית, והוא לא פעל זאת, מגיע לו על כך עונש וכדומה,

אך מצד שני – אין עבירה מכבה מצוה⁵⁴. ולגבי מצוה זו – לסייע ליהודי אחר ל„קריב מכם קרבן לה’” – קובעת התורה, שהיא מביאה לשמחה הגדולה ביותר מכל השמחות: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים.

(משיחות כ”ף מנחם אב תשכ”ה, תשל”ב).

(53) ע”פ קהלת ב, ב.

(54) עיין סוטה כא, א ובפרש”י שם ד”ה מצוה וד”ה בעדינא.

לזכות

כ”ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

ויהי טע”י קיום הוראת

כ”ק אדמו”ר מלך המשיח (בשיחת ב’ ניסן ה’תשמ”ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק’,

שההכרזה תפעל ‘ביאת דוד מלכא משיחא’

יחי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד